

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

1. Λ «Μερικές φορές επιλέγουμε ... επιρροή στα συναισθήματά μας.» (Κείμενο 1)
2. Σ «Ένας άλλος λόγος για τον ... μία ή την άλλη πλευρά.» (Κείμενο 1)
3. Λ «Όταν, ωστόσο, λέμε ασυνείδητο ... χωρίς τη συνειδητή συμμετοχή μας.» (Κείμενο 2)
4. Σ «Τα ένστικτα και οι αυτοματισμοί ... την όποια ελευθερία.» (Κείμενο 2)
5. Λ «Αν και βρίσκεται, κατά κάποιον τρόπο ... αισθητηρίων οργάνων και των νεύρων»
(Κείμενο 2)

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

- Επιστημονικά δεδομένα: «ο εγκέφαλος καταναλώνει το 20%, ίσως και το 25%, της ενέργειας του ανθρωπίνου σώματος», «η έντονη πνευματική συγκέντρωση ... πλήρους πνευματικής χαλάρωσης»
- Ερευνητική άποψη: «Όπως λέει ο Λέοναρντ Μλοντίνιφ ... βαθιά καθίσματα και σπρινταρίσματα».

Ο Θανάσης Ντινόπουλος, όντας επιστήμονας, επιδιώκει να επικοινωνήσει τα στοιχεία που αναφέρει και να πείσει τους αποδέκτες με δεδομένα ερευνών και επίκληση στην αυθεντία.

Τα επιλέγει καθώς:

- ενισχύουν την αντικειμενικότητα,
- αυξάνουν την αξιοπιστία και την εγκυρότητα των λεγομένων,
- αποδεικνύουν την έρευνα που έχει γίνει πριν διατυπωθούν οι θέσεις/συμπεράσματα,
- υπογραμμίζουν την ευρυμάθειά του.

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

- Κείμενο 1: Η «άγνοια» αποτελεί επιλογή του ανθρώπου, ώστε να εντείνει το ενδιαφέρον/αγωνία του (π.χ. «Όσοι δεν έχουν δει ... αποκαλύπτει το τέλος της ιστορίας») ή να διασφαλίσει την αμεροληψία σε θεσμικό ή επιστημονικό επίπεδο (π.χ. «απαγορεύεται στους ενόρκους να γνωρίζουν ... η αστυνομία συνέλεξε παράνομα»).
- Κείμενο 2: Η «άγνοια» αφορά στις «ασυνείδητες», για τον άνθρωπο, ενέργειες του εγκεφάλου προκειμένου να διατηρηθεί στη ζωή και να προσαρμοστεί στο περιβάλλον του (π.χ. «Οι νευροεπιστήμονες με το ασυνείδητο ... χωρίς τη συνειδητή συμμετοχή μας»).
- Στο πρώτο κείμενο η οπτική είναι περισσότερο κοινωνιολογική καθώς έμφαση δίνεται στις επιλογές των ανθρώπων να μην γνωρίζουν κάποια στοιχεία της καθημερινότητάς τους.
- Στο δεύτερο κείμενο η προσέγγιση είναι, κατά κύριο λόγο, επιστημονική η οποία σχετίζεται με την ανατομία και τη βιολογία του ανθρώπου, στις οποίες δεν ασκείται κανένας συνειδητός έλεγχος.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Οι μαθητές/τριες θα μπορούσαν, ανάλογα με τον παραστατικό τους κύκλο, να αναγνωρίσουν ως κεντρικό θέμα του Κειμένου τη διαδικασία συγγραφής ενός ποιήματος/ την προσπάθεια να επιλεγεί η κατάλληλη λέξη/ την προσπάθεια να επιλεγεί η κατάλληλη θέση μίας λέξης μέσα στο ποίημα/ σε ένα ευρύτερο πλαίσιο την αγωνία της δημιουργίας.

Στοιχεία που αναμένεται να αξιοποιηθούν:

- Η προσωποποίηση των λέξεων
- Οι διάλογοι (πρόσβαση στα συναισθήματα/σκέψεις των «λέξεων»)
- Η αναλογία της κατάστασης, το κοινωνικό πλαίσιο της συγκέντρωσης για τσάι (σε πρώτο επίπεδο) η επιλογή της παραμονής/θέσεις της «λέξης» που φέρει νόημα (σε δεύτερο επίπεδο)
- Η εναλλαγή διαλόγου – περιγραφής
- Η απουσία στίξης, πέραν της μονής παύλας στον διάλογο, ως ένδειξη ροής, έντασης του συναισθηματικού φορτίου.

- Η απότομη εναλλαγή προσώπου και έγκλισης στον τελευταίο στίχο (άμεση συνομιλία με τον αναγνώστη, προστακτική παραινετική, αναγνώριση της αξίας των λέξεων που σημαίνουν κάτι).

Στο β' σκέλος η εκφώνηση επιτρέπει την διατύπωση των προσωπικών θέσεων των μαθητών/τριών.

Σε κάθε περίπτωση θετικά αξιολογούνται η σαφήνεια στην έκφραση και η κατάλληλη σύνδεση α' και β' σκέλους της απάντησης.